

1. Шевченко Анастасія. Диджитал ера. Просто о цифровых технологиях. К : Саммит-Книга, 2018. 457 с.
2. Келлі Кевін. Невідвортне. 12 технологій, що формують наше майбутнє. / пер. з англ. Наталія Валевська. К: Наш формат, 2018. 304 с.
3. Новиков Михаил. Разум человека и «эффективность» его использования. Запорожье: ЗНУ, 2018. 262 с.
4. О' Райлі Тім. Хто знає, яким буде майбутнє / Пер. з англ. Юлія Кузьменко. К. Наш формат 2018. 448 с.
5. Voronkova V.G. The philosophy of globalization: sotsioantropological, socioeconomic and sociocultural dimensions. monograph. / Valentina G. Voronkova. - Zaporozhye: ZSEA Publishing, 2010. - 272 p
6. Воронкова В.Г. Романенко Т. П. , Андрюкайтене, Регіна. Концепція розвитку проектноорієнтованого бізнесу в умовах цифрової трансформації до smart-суспільства/ В. Г. Воронкова, Т. П. Романенко, Андрюкайте Регіна // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії, 2016.- № 67. - С.122-134.
7. Олексенко Р. Засоби комунікації як фактор розвитку інформаційного простору сучасного українського суспільства в контексті цивілізаційної динаміки / Р. Олексенко // Міжнародна науково-практична конференція «Теоретичні і практичні засади еволюції від інформаційного суспільства до «суспільства знань» і до smart-суспільства: виклики і можливості четвертої промислової революції».- 2018.-С.70-71.

УДК 37.013.2

ПІДГОТОВКА КАДРІВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ НА ШЛЯХУ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Гарбар Г. А., д. філос. н., професор

Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв, м. Миколаїв, Україна

Кінець ХХ - початок ХХІ ст. є періодом масштабних освітніх трансформаций в Європі, головним рушієм яких є процеси економічної, політичної та культурної глобалізації, стрімкий розвиток ІКТ, що актуалізує гармонізацію національних освітніх політик у напрямі підвищення якості.

Постулатом європейської та світової інтеграції освіти на шляху підвищення якості та забезпечення справедливості стає освіта протягом життя, що розбудовується державами в рамках політик таких міжнародних організацій, як ООН, ЮНЕСКО, ЄС, які формують спільний освітній простір світового масштабу

Індустрія готельного бізнесу, гостинності та туризму є однією з найбільших і найдинамічніших галузей у світі. [6] Однією з основних причин популярності багатомільярдної індустрії гостинності є широкий спектр можливості для кар'єрного росту. До індустрії гостинності стосується буквально все, з чим ми так чи інакше маємо справу в повсякденному житті: готелі, ресторани і громадське харчування, круїзні судна і авіакомпанії, тематичні парки і тд. Враховуючи масштаби індустрії гостинності та можливості працевлаштування, ця галузь економіки привертає величезний інтерес з боку молоді.

Наше сьогодення-час, коли самостійна країна робить кроки до інтеграції в Європу, в світ, де господарюють економіки з високо розвинутими технологіями. Ринковий готельний бізнес, якого ми прагнемо досягти, неможливий без загальноукраїнських нормативних технологічних засад, особливо в галузі гостинності, яку можна вважати національною рисою українського народу. Головним викликом сьогодення для вітчизняного туристичного ринку є випровадження та дотримання світових стандартів якості надання послуг, відповідальність за дотримання яких повинна лягти на висококваліфікованих спеціалістів, підготовка таких кадрів повинна базуватись на міжнародному співробітництві у сфері освіти, науки та обміну досвідом.

Вітчизняній педагогічній науці відомі досягнення освітян країн-лідерів з розвитку туристичної індустрії. Т.П.Голікова, Н.О. Корніяка, Л.В.Кнодель дослідили процес підготовки фахівців у країнах Європи; Б.Р. Брунець висвітлює методику навчання та підготовку кадрів у Голландії, В.К. Федорченко висвітлює досвід підготовки кадрів на прикладі окремих навчальних закладів Американського континенту. Світовий досвід системи підготовки фахівців гостинності представляє для нас чималий інтерес.

Створення та удосконалення системи туристичної освіти в нашій країні вимагає залучення досвіду інших країн, тих, що вже є визнаними лідерами освіти в галузі туризму та сфери обслуговування.

Так, наприклад, Швейцарія - перша країна у світі, яка створила модель вищої освіти в готельному бізнесі, і її школи готельного та туристичного бізнесу вважаються еталонними.

Школа менеджменту гостинності в Лозанні заснована швейцарцем, власником готелю «Jacques Tschumi» з метою підготовки професійних керівників готелів, які обслуговують туристів, які дедалі частіше приїждять до Швейцарії. Він добре розумів, що успіх готельному бізнесу забезпечать не лише технічні, управлінські і навіть не комунікативні навички, а персонал певного типу: відкриті, енергійні, дипломатичні, заповзятливі люди, які невимушено почуваються у будь-якій соціальній обстановці. Технологіями управління, практичними навичками оволодіти можна, іноземних мов також можна навчитися. Ось чому складовою традицій школи в Лозанні є розвиток лідерських здібностей особистості, навчання злагоджено працювати з іншими в одній команді. До того ж духовна атмосфера Лозанни дає можливість студентам відчувати інші позитивні якості цієї професії: розмаїття культур і мов,

здатність цінувати високу якість послуг, увага до дрібниць. Випускники школи відомі тим, що мають усі ці важливі якості, які дозволили багатьом із них піднятися на вершину сфери гостинності й туризму.

Педагогічний колектив школи менеджменту гостинності в Лозанні інтернаціональний: в його складі представники 20-ти національностей. Викладачі й інструктори мають значний професійний стаж керівників готельної індустрії й високі академічні ступені зі спеціальних дисциплін. Сьогодні Асоціація випускників школи налічує понад 5000 спеціалістів в усьому світі. Школа працює за міжнародною програмою менеджменту гостинності. Завдяки високим академічним стандартам їй присвоєно звання вищого навчального закладу професійної освіти в складі структури нещодавно створеного Університету прикладних наук.

З кінця 90-х років XX століття школа стала двомовним навчальним закладом. Створена тут міжнародна програма менеджменту гостинності, не залежно від того, якою мовою (англійською чи французькою) вона викладається, отримала акредитацію Нової Англійської Асоціації шкіл та коледжів у США як програма на здобуття ступеня бакалавра наук. З метою забезпечення студентів професійними знаннями з готельного підприємництва за три семестри створена і успішно функціонує розрахована на 18 місяців нова програма під назвою «Менеджмент готельних операцій».

Лозаннські освітяни шукають студентів, які демонструють прагнення до лідерства і здатність працювати в команді. Лозаннська школа вимагає від своїх студентів реальної мотивації та готовності виконувати важку роботу. Тут допомагають студентам сформуванню вміння взаємозаміни, яке значно полегшить їхню адаптацію в нових умовах. На основі постійної уваги до академічної і практичної підготовки швейцарські викладачі прагнуть, щоб випускники були компетентними у своїй роботі та одразу приносили економічну віддачу на робочому місці. Опікуються вони і тим, щоб розвивати у студентів відкрите і толерантне ставлення до різних культур, здатність цінувати традиції, цінності та мистецтво різних цивілізацій.

Подібно до інших навчальних закладів, що пропонують програми в сфері управління гостинністю, Лозанна – насамперед бізнес-школа. З метою досягнення успіху в індустрії гостинності студенту запропоновано таку систему організації навчання, яка спрямована не лише на освоєння навичок управління, а й на оволодіння обґрунтованими знаннями практичних аспектів гостинності. Принцип поєднання академічних знань і професійної підготовки на робочому місці втілюється у навчальній програмі, в основу якої покладено широкий набір дисциплін. Академічна програма, що називається «Широкий перелік основних знань», охоплює усі дисципліни, призначені для успішного ведення справи: бухгалтерський облік і фінанси, маркетинг, економіка, інформаційні технології, гуманітарні ресурси, стратегічне планування і кулінарне мистецтво, обслуговування і служба поверхів.

У рамках цих курсів гостинності студенти мають широкі можливості розвитку своїх умінь і навичок, працюючи членами студентських команд у п'яти ресторанах, дев'яти кухнях і у відділі розподілу номерів, які є в школі.

Це унікальне поєднання управління і практики гарантує, що після закінчення школи її випускники одразу ж отримають хорошу роботу [2, с. 18].

Найбільшим туристичним центром і ринком є Сполучені Штати Америки. Більш 10 млн. американців працюють на підприємствах, пов'язаних зі сферою гостинності.

Система американської освіти в туризмі представлена великою кількістю інституцій. У США налічується понад 176 різних закладів, які здійснюють підготовку фахівців за напрямом «Туризм» і «Гостинність». Серед найбільш відомих університетів-Університет імені Джорджа Вашингтона, Університет штату Мічиган, Техаський університет, Університет штату Колорадо, Массачусетський університет, Університет Філадельфії (штат Пенсільванія). Однак слід зауважити, що у структурі таких відомих усьому світу навчальних закладів, як Гарвардський та Стенфордський університети, не знаходимо факультетів з гостинності чи туризму.

Провідна роль у системі освіти в туризмі США належить університетам. Структурними підрозділами окремих університетів, які здійснюють підготовку майбутніх фахівців різного освітньо-кваліфікаційного рівня з туризму, є школи - в Університеті штату Іллінойс; департаменти (факультети) – в Університеті Делавера та коледжі- в Університеті штату Колорадо.

Структурними підрозділами окремих університетів є школи, департаменти та коледжі. Університет ім. Джорджа Вашингтона має у своєму складі 9 шкіл та Міжнародний інститут туристичних наук.

Як у Массачусетському університеті, так і в Університеті Флориди підготовка майбутніх фахівців проводиться за комбінованою програмою «Бакалавр-магістр». Студент може одночасно здобути два ступені. Термін навчання за даними програмами 5 років, що на рік менше від традиційно встановленого в усіх ВНЗ країни: підготовка бакалаврів здійснюється протягом 4 років, а магістрів-2 роки.

Система освіти в туризмі США базується на принципі індивідуалізації навчання, який передбачає врахування особливостей кожного студента та закріплення, формування індивідуальних планів підготовки чи напрямів спеціалізації [5]. Всі студенти американських університетів, починаючи з третього курсу, займаються за спеціально складеними планами, які формуються на основі співвідношення обов'язкових та елективних дисциплін. Дана обставина зумовлена американським способом життя і є відмінною ознакою системи освіти в цій країні.

У сучасних умовах університети США об'єднуються на національному та міжнародному рівнях, розробляють нові освітні проекти і практикують підготовку фахівців суміжних галузей за одним навчальним планом із метою забезпечення студентам можливості здобути два фахи, що в умовах інтеграції виступає незаперечною перевагою. Підтвердженням цього може послужити партнерство школи Корнельського університету з Кулінарним інститутом Америки, як наслідок, студенти, закінчивши навчання, отримують ступінь бакалавра з готельного менеджменту та диплом із кулінарного мистецтва.

Система вищої туристичної освіти в США є однією з найрозвиненіших у світі та вважається однією з найбільш досконалих.

Досвід Нідерландів у підготовці висококваліфікованих працівників сфери гостинності та туризму можна розглянути на прикладі Маастрихтської школи готельного бізнесу, заснованої в 1950 місцевими готельними корпораціями і яка займає будинок стародавнього замку «Bethlehem Castle». Її гордістю є вискотехнологічно обладнані 26 лабораторій готельної справи, сучасний ресторан та бар.

Перший рік навчання передбачає у ознайомлення студентів з поняттям туризм, специфікою обраної ними сфери діяльності, огляду системи діяльності готельної та ресторанної справи, методики управління кадрами і т.п.

За перший рік навчання у Школі необхідно визначитись із бажаною країною та готелем, де проходитиме стажування. Саме практиці надається основна роль у навчанні студентів, адже вона дає змогу довести виконання функцій готельєра до автоматизму та «мистецтва».

Другий рік навчання полягає у написанні особистої роботи щодо методики проходження стажування за кордоном. При цьому для студентів важливо пройти школу від покоївки та офіціанта до адміністратора.

На третій рік студент має право обрати згідно міжнародної програми обміну досвідом «Life Long Learning Programme» провідний іноземний навчальний заклад з підготовки фахівців сфери туризму та гостинності.

Четвертий курс навчання полягає у засвоєнні теоретичного матеріалу, застосування котрого у практичній діяльності відображається у проходженні повторного стажування у іноземному готелі, термін котрого складає 5 місяців.

Слід відзначити основну відмінність Нідерландського та Українського підходу до організації навчання. В межах Школи діє два деканати, де у функції одного входять дотримання внутрішнього розпорядку та регулювання навчального процесу. Інший несе відповідальність за міжнародні зв'язки, влаштування студентів на практику, дотримання міжнародних правил, страхування, регулювання непорозумінь та форс-мажорних обставин у процесі проходження практики[1,с.20].

Професійна підготовка фахівців у сфері гостинності в Італії, спрямована на проведення закордонної практики, позитивним наслідком якої, є накопичення досвіду спілкування, розвиток організаторських і соціокультурних здібностей.

Італія почала пропонувати трирічні програми з курсів «Професійні оператори туризму» та «Економіка туризму» у 1993 р. Протягом 1993-1994 рр. – кількість програм із гостинності та туризму, що пропонували італійські університети, зросла з двох до дванадцяти.

Зовсім інший підхід до підготовки фахів у індустрії демонструє Франція. Сучасна система французької освіти складалась протягом останніх двох століть і вважається однією з найбільш передових у світі. Головна її особливість – перевага державних навчальних закладів. З розвиненою системою фінансової та соціальної підтримки студентів: стипендії, пільги на

житло, харчування та транспорт, право на роботу для всіх іноземних студентів до 20 годин на тиждень.

Кращими навчальними закладами у сфері гостинності є Інститут VATEL (Школа Управління готельним і туристичним бізнесом) й Академія готельного та туристичного менеджменту AIM в Парижі «AIM Hotel and Tourism Management Academy Paris». Навчання може тривати від одного, до трьох років.

Для отримання ступеня бакалавра готельного менеджменту, потрібно навчатися 3 роки. На відмінну від інших шкіл готельного менеджменту Франції, викладання тут ведеться англійською мовою, проте знання державної мови вимагається для проходження практики.

Академія готельного та туристичного менеджменту (AIM) пропонує такі програми:

- Бакалавр наук (Bachelor of science (BS)) – три роки навчання;
- Магістр наук (MBA Professional) – два роки навчання;
- Професійне навчання – 2 семестри навчання.

У Франції практика оплачується і дохід студента-практиканта становить мінімум 400 євро на місяць.

Особливістю французької системи професійної освіти в сфері гостинності є багатоваріантність підготовки фахівців для цієї галузі та наявність у цій системі освіти державних навчальних закладів.

Проведений огляд підготовки фахівців індустрії гостинності у Швейцарії, Америці, Франції, Нідерландах, Італії дав змогу визначити тенденції розвитку готельної освіти: висока якість підготовки фахівців; практика, як обов'язкова складова навчального процесу; тісне злиття навчальних завдань з провідними підприємствами; використання різних програм навчання. Безперервність навчання забезпечується обов'язковістю проходження всіх ступенів і рівнів підготовки, що дає можливість підготувати кадри і рівні, і середньої та вищої ланок.

Список літератури

1. Брунець Б.Р. Досвід підготовки кадрів сфери гостинності та туризму на прикладі Нідерландів. Б.Р.Брунець//Географія та туризм.-2012.-Вип.20
2. Кнодель Л.В. Система образования в сфере туризма в Италии» [Електронний ресурс]. Офіційний сайт Маластріхтської школи готельного бізнесу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hotelschoolmaastricht.nl>
3. Офіційний сайт Маластріхтської школи готельного бізнесу [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hotelschoolmaastricht.nl>
4. The Travel Academy [Електронний ресурс].-Назва з титул.-Режим доступу: <http://www.thetravelacademy.com/>
5. Les Roches International School of Hotel Management, Switzerland [Електронний ресурс].-Режим доступу до вид.: http://www.dteducation.com/educationabroad/students/hospitality/cid_210/.

6. Олексенко Р. И. Экономический механизм государственного регулирования туристической отрасли Украины / Р. И. Олексенко, Н. П. Гостева // Современный научный вестник. - 2013. - № 13. - С. 5-15.

УДК 373.05.16

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ КУРСУ ФІЗИКИ ГІМНАЗІЇ

Головко М.В., к.пед.н.,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна

Summary: Analyzes the principles of constructing the content of learning physics at gymnasium, its tasks and priority goals. The peculiarities of the basic course of physics, which ensures further successful mastering of physics in the profile lyceum and formation of key competencies, are substantiated.

Keywords: gymnasium, basic course of physics, methodology of competency-based learning, key competences.

Згідно Закону України «Про освіту» (2017 р.) здобуття базової середньої освіти забезпечує гімназія. Гімназійний курс фізики представлено як перший, логічно завершений концентр, який забезпечує опанування здобувачами базової освіти основ фізичних знань та методами пізнання явищ природи. В основу побудови базового курсу фізики (7-9 класи) покладено ідею реалізації компетентнісного, діяльнісного та особистісно зорієнтованого підходів. Його зміст спрямовується на формування предметної та ключових компетентностей учнів (уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності). При цьому курс фізики розглядається як засіб розвитку особистості учнів та формування наукового світогляду й відповідного стилю мислення, розвитку експериментальних умінь і дослідницьких навичок, творчих здібностей і схильності до креативного мислення. Важливою особливістю стало запровадження навчальних проєктів як самостійного та ефективного засобу формування предметної і ключових компетентностей в учнів під час навчання фізики. Їх виконання передбачає інтегровану дослідницьку та творчу діяльність учнів, орієнтовану на отримання самостійних результатів під керівництвом учителя.

Удосконалення базового курсу фізики продовжувалося у контексті реформи загальної середньої освіти «Нова українська школа», яка передбачає оновлення змісту освіти та його спрямованість на формування ключових компетентностей.

У 2017 р. зміст навчання було оновлено. Уточнено його завдання у